

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ – ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

Ἡ Ἐταιρεία Ἑλλήνων Φιλολόγων, γιὰ μίαν ἀκόμη φορά, διαμαρτύρεται ἐντονότατα γιὰ τὴν συνεχιζόμενη, συστηματικὴ ὑποβάθμιση ἕως καὶ ἐκμηδένιση τῆς Κλασσικῆς Παιδείας στοὺς δύο βασικοὺς πυλῶνες τῆς, τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ τὰ Λατινικά, ποὺ ἀβασάνιστα ἐπιχειρεῖ τὸν τελευταῖο καιρὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, χωρὶς οὐσιαστικὸ διάλογο μὲ τὰ Πανεπιστήμια καὶ τοὺς εἰδικοὺς ἐπιστημονικοὺς φορεῖς.

Προηγήθηκε ἡ δραστικὴ μείωση τῶν ὥρῶν διδασκαλίας καὶ ἡ ἀφαίρεση τοῦ μαθήματος τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπὸ τὶς προαγωγικὲς καὶ ἀπολυτήριες ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου, ποὺ ὀδήγησαν στὴν πλήρη περιθωριοποίηση καὶ ἀπαξίωση τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ Γραμματείας καὶ στέρησαν τοὺς μαθητὲς ἀπὸ τὴν κατανόηση τῆς διαχρονίας τῆς γλώσσας μας καὶ τῶν σταθερῶν ἀξιῶν ποὺ ἐκφράζουν τὰ κλασσικὰ κείμενα. Ἀκολούθησε ἡ μείωση τῆς διδασκαλίας κειμένων ἀπὸ τὸ πρωτότυπο στὸ Λύκειο καὶ ἡ πρόσφατη Ὑπουργικὴ Απόφαση γιὰ τὴν κατάργηση στὶς Πανελλήνιες Ἐξετάσεις τῆς μετάφρασης τοῦ διδαγμένου κειμένου καὶ τὴν ὑποβάθμισή τῆς κατὰ τὴν ἐξέταση τοῦ ἀδιδάκτου κειμένου. Τώρα τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καταφέρει τὴν χαριστικὴ βολὴ κατὰ τοῦ ἄλλου βασικοῦ ἄξονα τῆς Κλασσικῆς Γραμματείας, τῆς Λατινικῆς Γλώσσας καὶ Λογοτεχνίας.

Μὲ βάση κυρίως πρόταση τοῦ Ι.Ε.Π. ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας κ. Κ. Γαβρόγλου ἐξαγγέλλει «ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση», ποὺ ἀφορᾷ πρωτίστως τὴν Γ' Λυκείου καὶ τὶς Πανελλήνιες Ἐξετάσεις. Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἀντικαθιστᾷ τὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν μὲ τὸ μάθημα τῆς Κοινωνιολογίας, μὲ προδήλως ἀνέρειστα ἐπιχειρήματα (βάσει τῆς συνέντευξης τῆς 3/9/2018), ὅπως ὅτι ἡ μόνη χρησιμότητα τῶν Λατινικῶν εἶναι γιὰ τὰ Τμήματα Φιλολογίας καὶ ὅτι τὰ Λατινικὰ ἐνισχύουν τὴν ἀποστήθιση καὶ τὴν βαθμοθηρία.

Οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοὶ εὐκόλα ἀνασκευάζονται ἀπὸ πανθομολογούμενες διαπιστώσεις γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ ἀξία τῆς διδασκαλίας καὶ γνώσης τῶν Λατινικῶν: ἡ ὀρολογία τῶν φυσικῶν, ἱατρικῶν καὶ γενικὰ ὅλων τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν βασίζεται κυρίως στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ στὴν Λατινικὴ. Καὶ γι' αὐτὸ καὶ μόνο, ἔστω καὶ στοιχειώδης γνώση τῆς Λατινικῆς θὰ ἦταν χρήσιμο νὰ προσφέρεται καὶ στὴν Γενικὴ Παιδεία, ὅπως συνέβαινε παλαιότερα, ὅταν ἡ ἀνθρωπιστικὴ παιδεία συνέβαλλε οὐσιαστικὰ στὴν ὀλόπλευρη πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πολιτῶν.

Καταργῶντας τὰ Λατινικὰ καὶ ἀπὸ τὴ Θεωρητικὴ Κατεύθυνση τὸ Ὑπουργεῖο λησμονεῖ ὅτι ἡ Λατινικὴ τροφοδότησε μὲ ἀπαράμιλλη γλωσσικὴ ἀρτιότητα τὸ Ρωμαϊκὸ Δίκαιο, ποὺ συνιστᾷ τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο τῆς σύγχρονης Νομικῆς Ἐπιστήμης.

Μὲ τὴν κατάργηση τῶν Λατινικῶν παραγνωρίζεται ἐπίσης ἡ οὐσιαστικὴ σχέση τῆς Λατινικῆς μὲ τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα στὴν δομὴ, στὴν μορφολογία καὶ στὸ λεξιλόγιο. Ἡ Ἑλληνικὴ, κατὰ τὸν Μεσαίωνα καὶ μετὰ τὴν πτώση τοῦ Βυζαντίου, διαδόθηκε στὴν Δύση κυρίως μέσω τῆς Λατινικῆς, ἔτσι ὥστε οἱ εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες ποὺ ἔχουν ὡς βάση τὴν Λατινικὴ νὰ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸν μεγάλο σύγχρονο γλωσσολόγο F.R. Adrados ὡς «κρυπτοελληνικές».

Ὡς ἐκ τούτων, οἱ κλασσικὲς γλῶσσες, τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ τὰ Λατινικά, δὲν εἶναι νεκρές, ἀλλὰ ζοῦν, ἐνυπάρχουν ἐνσωματωμένες στὴν σύγχρονη γλῶσσα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν πνευματικὴ καὶ πολιτισμικὴ ἀνάπτυξη τοῦ συγχρόνου οἰκουμενικοῦ ἀνθρώπου. Ἐξ ἄλλου ἡ γνώση τῆς Λατινικῆς διευκολύνει τὴν γνώση τῶν περισσοτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν.

Ὡς πρὸς τὴν «ἀποστήθιση» ποὺ ἐπικαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον, αὐτὴ ὀφείλεται στὸν τρόπο διαμορφώσεως τῆς ὕλης τῶν Λατινικῶν καὶ στὸν μηχανιστικὸ τρόπο διδασκαλίας, χωρὶς ἐπαφὴ μὲ τὰ μεγάλα κλασσικὰ κείμενα τῆς Λατινικῆς Γραμματείας, πρόσφορα γιὰ γλωσσικὴ διδασκαλία ἀλλὰ καὶ ἀνάδειξη τῶν μορφωτικῶν ἀξιῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Βελτίωση, ἐπομένως, τῆς ὕλης καὶ τοῦ τρόπου διδασκαλίας καὶ ὄχι κατάργησις τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν ἀπαιτεῖται γιὰ μίαν καλύτερη παιδεία.

Σὲ μίαν ἐποχὴν ἐπικρατήσεως τῆς τεχνολογίας, τὰ κλασσικὰ γράμματα ἐνισχύουν τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν νέων, ὀξύνουν τὴν κριτικὴ τῶν σκέψη καὶ καλλιεργοῦν τὸν ψυχικὸν κόσμον. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, οἱ περισσότερες χῶρες τοῦ κόσμου, ἀναγνωρίζοντας τὴν πολὺπλευρὴ αὐτὴν προσφορὰ τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν, ἀναβαθμίζουν τὴν παρουσίαν τῆς Ἀνθρωπιστικῆς Παιδείας στὴν ἐκπαίδευσιν, ὅπως προσφάτως ἔπραξε ἡ Γαλλία. Θλιβερὴ ἐξάιρεσις ἀποτελεῖ ἡ χώρα μας, ἡ γενέτειρα τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ.

Σημειώνεται ὅτι τὸν κίνδυνον ὑποβαθμίσεως τοῦ γλωσσικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν Ἑλλήνων μαθητῶν λόγω τοῦ περιορισμοῦ τῆς διδασκαλίας τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν ἔχει τονήσει σὲ ἐπιστολῇ τῆς πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας ἡ Διεθνὴς Ὁμοσπονδία Κλασσικῶν Σπουδῶν (F.I.E.C.).

Μὲ βάση τὰ ἀνωτέρω, θεωροῦμε ὅτι ἡ ἀπόφασιν καταργήσεως τῶν Λατινικῶν εἶναι λανθασμένη καὶ ζητοῦμε τὴν ἄμεση ἀνάκλησίν της.

Ἀθήνα, 4-9-2018

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ